22e jaargang
december 2002
verschijnt 4 x per jaar

BUITENBAND

Orgaan van de Vereniging van Gepensioneerden ANWB

Redaktie
Tine den Boer
Gerda Borsje
Wim de Graaf
Jan Korstjens (eindred.)
Frankje Noordervliet
Puck de Rover

Bestuur VG-ANWB
Olland, voorzitter
N.J. Paardekooper, vice voorzitter
H. Mast, secretaris
mevr. C.W.J. Jongsma,
2e secretaris.
M.A.G. Bos, penningmeester
B. Druif, lid
B.G. Schefferlie, coördinator
regio contactpersonen

Secretariaat
H. Mast
Schellinglaan 26
2271 VE Voorburg
Tel. 070 - 386 18 75
e-mail: hilbmast@euronet.nl
mevr. C.W.J. Jongsma,
ledensecretariaat/berichten
Van Kijfhoeklaan 46
TD Den Haag
Tel. 070 - 328 12 63

Postrekening
t.n.v. Penningmr. VG-ANWB
onder nummer 3816027

Produktie
Pallas Offset, Den Haag

Kopij voor maartnummer
Inzenden uiterlijk 1 februari 2003
naar redactiesecretariaat:
mevr. F.J. Noordervliet
P. Gabriëlstraat 17
2596 VA Den Haag
Tel. 070 - 324 74 33

Stadhuis Gouda

PENSIOEN PRIVÉ

Een zwaan biedt zijn bruid een twijg aan . . . en zij begrijpt hem.

In mijn boekenkast staat een boek met de titel: "De Harp Der Minne". Oude verhalen over de liefde uit de mythologie en folders, gevonden over de gehele aarde bij alle volkeren. Liefde en trouw tussen man en vrouw is immers van alle tijden.
Ook in 2002 heeft de VG-ANWB de bruidsparen niet vergeten. Uit een paar brieven in onze column "Pensioen Privé" blijkt de waardering hiervoor:

Langs deze weg willen wij u hartelijk bedanken voor het prachtige bloemstuk dat we mochten ontvangen vanwege ons 45-jarig huwelijksfeest. Bedankt, mede namens mijn vrouw.

H. Weijn

De heer en mevr. Weijn - 45 jaar getrouwd.

Op 11 oktober werden wij verrast met een mooi bloemstuk van de VG-ANWB voor ons 45-jarig huwelijk. We waren net terug van een korte vakantie met onze kinderen en kleinkinderen van het bungalowpark Rabbit Hill waar we dit heugelijke feit hebben gevierd.
Nogmaals hartelijk dank.

Kees en Ineke Harmsen.

De heer en mevr. Harmsen - 45 jaar getrouwd.

Aangenaam verrast waren wij toen we op onze 45-jarige huwelijksdag een bloemstuk ontvingen van de VG-ANWB. Ondanks dat we er geen ruchtbaarheid aan gaven - alleen een etentje met de kinderen en kleinkinderen - toch die geste van de Vereniging. Knap gedaan, het versterkt het gevoel van er bij te horen. Ga zo door en nog hartelijk bedankt.

Bart en Nel Stigter.

De heer en mevr. Stigter - 45 jaar getrouwd.

FRANKJE

Personalia

Nieuwe leden:
H.R. Berkenbosch, Lemsterland 27, 2716 BT Zoetermeer
B. Boswinkel, Klaverpad 9, 7921 LP Zuidwolde
O. Bijstra, Prins Willem Alexanderstraat 2, 8501 MA Joure
J.M. Boersma, Bobeldijk 125, 1647 CM Berkhout
H.J.H. Henskens, Pres. J.F. Kennedystraat 8, 6286 BG Wittem
C.M. van de Kamp, Van Barneveldlaan 27, 7031 ZK Wehl
A. Heyting, Sparrenlaan 11, 7955 AL IJhorst
P. Kok, Gruppendelerweg 27, 8071 WK Nunspeet
A. Krist, Ganzenweide 2, 8486 KP Heerenveen
L.H. van Okkenburg, Steneweg 23, 3241 XG Middelharnis
A.J. Rosenbrand, Spadestraat 3, 1445 JA Purmerend
Chr. Soudan, Veluwemeerlaan 2, 2318 VK Leiden
J.E.M. van der Spek, Magnoliadreef 5, 2631 HJ Nootdorp
Mevr. N.M. Tiessen-Rozenberg, Diamantweg 25, 3051 XA Rotterdam
J. Timmer, Clematis 18, 7421 CE Deventer
D.J. van Werkhoven, Johanna Hoeve 22, 2804 JD Gouda
G. van Woudenberg, Luchtenburgstraat 13, 4158 DA Deil

Verhuisd:
T. Allersma, per adres: Boekhorststraat 14, 2729 AK Zoetermeer
H. van Erven, Het Koggeplein 3, 5301 TH Zaltbommel
J. Gout, Oldengaerde 39, 8226 RZ Lelystad
P. Helmus, Burg. v.d. Weyerstraat 26, kamer 26, 3981 EJ Bunnik
A. Nauta, Raailand 35, 6573 BK Beek Ubbergen
Mevr. T. de Ruijter-Nijhuis, Van Ketwich Verschuurlaan 25, apt. 301, 9721 SC Groningen

Overleden:
22 augustus 2002: J.E. Hofman, Hemelum; Chef Afd. Personeelszaken
6 september 2002: Mevrouw M.J. Poorts-Strous, Winschoten

Velen onder ons zullen aan deze collega's, en eventueel aan hun verwanten, goede herinneringen bewaren.

Berichten voor PERSONALIA kunt u zenden aan ledensecretariaat:
Carolijn Jongsma, Van Kijfhoeklaan 46, 2597 TD Den Haag.

Excursie-vreugden

Vooral Carolijn Jongsma wil ik bijzonder bedanken voor het excursie-uitje in Friesland, de provincie waarmee ik al vanaf mijn schooltijd een speciale band heb. Later ben ik vaak in Friesland op fietsvakantie geweest. Zeker in de tijd dat collega Greet Adema een goede vriendin werd en wij naar haar familie gingen.
Een boottocht, waarbij je heel veel vrienden en kennissen kunt ontmoeten, biedt je de mogelijkheid heel veel collega's te spreken. Men rouleert eigenlijk ongemerkt, heerlijk ontspannen. Het was een fijne dag voor iedereen, denk ik.

Mieps Schmitz

Hartelijk dank voor de organisatie van ons excursie-bezoek aan Friesland. En dat voor een groep van ongeveer 240 mensen! Het was allemaal voortreffelijk: de reis, de boottocht, de goed verzorgde en smakelijke maaltijden, met een glaasje wijn.

Norbert Diederix

Ik denk met plezier terug aan de excursie van 21 augustus! Mooi weer en een goed georganiseerde reis. Alles op zijn tijd.

Bep Wunderink-van Weelden

ik hoor hem wel maar zie hem niet
waar is mijn vriend gebleven
zonder hem kan ik niet leven
luisterend word ik kierewiet

hij stelt zich weer eens niet ten toon
ik blijf vertwijfeld naar hem zoeken
kan ik nog succes gaan boeken?
Ja! onder de krant ligt mijn looptelefoon

Tine den Boer

O, kerstnacht, schooner dan de dagen

Het was tijdens een redactievergadering dat de hoofdredacteur tegen me zei: "Schrijf jij iets voor het kerstnummer, want ik ben niet zo op de hoogte van jouw rozenkransgebeuren."
Het was augustus en bloedheet. Ik zat vast op de Utrechtse Baan terwijl ik zijn woorden overdacht. Kerstmis! In mijn wildste fantasie kon ik me niet voorstellen het koud te hebben en door de sneeuw te baggeren.

Maar nu zijn de eerste vlokken gevallen en komt het decembergevoel naderbij. Ik blader wat door mijn fotoalbum van de wintersport en herinner me opeens dat ik op een heel aparte manier de kerstnacht heb mogen ervaren.

Wij brachten de kerstdagen door bij Zwitserse vrienden in een piepklein bergdorp. Er was een paar dagen voor kerstmis flink wat sneeuw gevallen en zij hadden ons de eerste beginselen van het langlaufen bijgebracht. Dat was een openbaring. Niet de kick van een snelle flitsende "abfahrt", maar genieten van de schoonheid van de natuur.
Die 24ste december gingen we gevieren naar de nachtmis. De kerkklokken luidden, de sneeuw kraakte onder onze schoenen, het kleine kerkje baadde in kaarslicht. Wij sloten aan achter de dorpsbewoners en lieten de klanken van het orgel over ons komen.
Ik genoot van de serene sfeer. Veel bloemen in wit en rood. De door zacht licht beschenen glas-in-lood ramen, geur van wierook. Het was even wennen aan het Zwitserduits, maar het verhaal was ons bekend. Een jongenskoor zong het "Stille nacht". De nagalm van de pure kinderstemmen gaf een eigen karakter aan het aloude lied. De dienst was sober en mooi.
Na de mis zei onze gastheer plotseling: "Ik heb een plan. We gaan de langlaufski's halen en de kleine 'loipe' volgen". Wij vonden het een krankzinnig plan, midden in de nacht, maar durfden geen "nee" te zeggen. Dus volgden wij even later, ski's onder, het lampje aan de rugzak van onze vriend. Een overbodig lampje want de maan scheen klaar en vol. Achter ons was het dorp al ingeslapen. Alleen hier en daar in het dal pinkte een lichtje.
We naderden het bos. Ik voelde een lichte huivering toen het ons omsloot. Onze stemmen klonken ijl in de vrieslucht, maar verstomden bij het zien van de majestueuze pracht. Het gevoel was onbeschrijfelijk. We liepen achter elkaar in het spoor. Om ons heen bomen als donkere pilaren. Op de achtergrond, roerloos, de bergen met hun witte toppen blauwig verlicht door de maan. Hoefafdrukken van een ree.

En dan die stilte, die bijna hoorbare stilte, onderbroken door het doffe ploffen van sneeuw, vallend van de twijgen en het zacht schurende geluid van de ski's. Zo liepen wij een tijdje zwijgend voort.
En dan was daar plotseling die open plek. De Alm, in een zee van maanlicht, lag voor ons onder een witte deken van ongerepte poedersneeuw. Erboven een koningsblauwe hemel en ontelbare sterren. Onwerkelijk. Nog nooit was ik me zo bewust geweest van de grootheid van het heelal en de nietigheid van de mens.
Wat zei het pastoortje over die gedenkwaardige nacht?
Mysteria Lucis. Het mysterie van het licht. In een andere context, maar hier aanschouwde ik een mysterieus licht. Om zo de kerstnacht te mogen beleven! Wij stonden, ieder in eigen gedachten, even stil en begonnen daarna zachtjes glijdend aan de licht glooiende afdaling. Het werd al wat lichter toen we even later het dorp bereikten. Spoedig zou het dag worden. Ik dacht aan de regels uit de "Gysbrecht" - "O, Kerstnacht, schooner dan de dagen" en schoof aan bij het geurende houtvuur in de warme kamer van het chalet. We dankten onze gastheer voor een onvergetelijke tocht, dronken glühwein, luisterden naar een fragment uit Bach's kerstoratorium en wensten elkaar "Fröhliche Weihnachten".

Puck

BESTUURSPRAAT

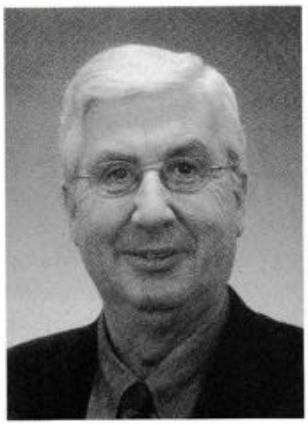

Als drie van de zeven bestuursleden, na vele jaren hun beste krachten hebben gegeven aan onze vereniging, aftreden en daarvoor drie nieuwen in de plaats komen, dan kun je best spreken van een belangrijke verandering in het bestuur. Juuke Dorpema, Leo de Groot en An Voorwerk, waar wij in de Algemene Ledenvergadering op 13 april van dit jaar afscheid van hebben moeten nemen, hebben hun functie op meer dan voortreffelijke wijze vervuld. De dank die wij hun daarvoor zijn verschuldigd kan niet groot genoeg zijn.
Dit geldt ook voor de redactieleden van de BUITENBAND die, overigens na drie bestuursperioden, hun aandeel in ons werk voortzetten. Helaas zonder hun creatieve ster-fotograaf en goede vriend Harry de Vré die op 31 maart 2002 is overleden.

De nieuw aangetredenen, Theo Bos als penningmeester, Bas Schefferlie als coördinator van de regiocontactpersonen en ondergetekende moeten het allemaal nog maar waar maken, maar gezien hun tot nu toe getoonde enthousiasme en inzet mogen de leden er op vertrouwen dat hun belangen in goede handen blijven. Daarbij uiteraard maximaal gesteund door de "blijvers" - Barend Druif (vertrouwenspersoon binnen de vereniging en vertegenwoordiger in de Adviesraad van het Pensioenfonds ANWB, Carolijn Jongsma (2e secretaris), Hilbert Mast (1e secretaris) en Nico Paardekooper (vice-voorzitter en vertegenwoordiger in het Sociaal Fonds).

De eerste krachtproef voor het vernieuwde bestuur - de excursie met bijna 250 deelnemers naar Friesland op 21 augustus van dit jaar - verliep dan ook zeer voorspoedig, nog dank zij de inspanningen van het oude bestuur en daarvan voornamelijk Carolijn Jongsma. Uit de ontvangen reacties bleek wel dat iedereen hier enorm van heeft genoten. Uw bestuur is nu al weer bezig de excursie 2003 voor te bereiden en bovendien "zachtjes" na te denken over de viering van het lustrum in 2004.

Ook andere taken worden opgepakt. In begin oktober hadden voorzitter en secretaris overleg met de Ondernemingsraad van de ANWB over mogelijke gemeenschappelijke belangen en hoe daarmee om te gaan, hetgeen in november werd gevolgd door een overleg met de Hoofddirecteur van de ANWB, de heer Van Woerkom. Bij dit laatste overleg is vooral aandacht besteed aan de "klachtencommissie" die de hoofddirectie had toegezegd te zullen instellen met betrekking tot de vele klachten over de afhandeling van declaraties door de (collectieve) ziektekostenverzekeraar. Over de uitkomst daarvan zult u later geïnformeerd worden.
Op 11 oktober van dit jaar had uw bestuur het jaarlijks overleg met de regio-contactpersonen. Daaruit bleek weer dat deze vrijwilligers veel en belangrijk werk doen. Vele goede ideeën hoe het functioneren van deze contactpersonen nog verbeterd kan worden kwamen aan de orde en aan het einde van deze bijeenkomst ging een ieder weer vol goede moed zijns weegs; en niet in de laatste plaats uw bestuur.

Uw vereniging is aangesloten bij de NVOG: een overkoepelend orgaan van vele belangrijke verenigingen van gepensioneerden. Belangrijke onderwerpen die daar steeds weer aan de orde zijn zijn uiteraard de (jaarlijkse) indexering van de pensioenuitkeringen en het recht om mee te kunnen praten (medezeggenschap) bij belangrijke wijzigingen in de (bestaande) pensioenregelingen.
Over al deze zaken hopen wij u in de toekomst regelmatig te kunnen informeren.

Ruud Olland, voorzitter

'Weet u, me

Bij zijn pensionering had hij aangegeven dat hij, in tegenstelling tot vele andere wegenwachten, er totaal niet tegenop zag, want hij had zoveel hobby's waar hij zich nu volledig aan kon wijden. Toen ik hem een jaar later bij een andere gelegenheid weer tegenkwam en vroeg hoe het hem beviel, vertelde hij dat het hem toch behoorlijk was tegengevallen.
"Ik ben mijn hele leven gewend geweest vroeg op te staan, ook als ik late of nachtdienst had gehad. Nu ben ik nog steeds vroeg wakker en dan denk ik: zal ik nu opstaan en met mijn hobby's beginnen of pas om elf uur en mij nu nog een keer omdraaien en verder slapen."
En toen kwamen de in de kop aangehaalde woorden. Vele gepensioneerden, inclusief mijzelf, heeft dat gevoel ook wel eens bekropen. Maar wat doe je er aan?

Enkele jaren geleden heeft onze vereniging besloten vrijwilligers te vragen als regio contactpersoon te willen optreden in voorkomende gevallen en waar mogelijk op te treden ten behoeve van individuele leden. Gelukkig zijn er steeds weer leden die deze taak op zich willen nemen. Op 11 oktober van dit jaar kwamen alle regio contactpersonen bijeen in De Bilt om hun ervaringen uit te wisselen en ook eens de ervaringen van een andere organisatie, de vereniging De Zonnebloem, aan te horen. Deze vereniging richt zich o.a. op het bezoeken van zieken en minder validen door vrijwilligers. Niet direct vergelijkbaar met

neer? de mensen hebben je niet meer nodig!'

het werk dat wij van onze regio contactpersonen mogen verwachten, maar toch was er heel veel uit te leren.
Zo bleek verreweg het grootste probleem bij ouderen te zijn het isolement waarin zij geraken en dan niet alleen door ziekte of invaliditeit, maar ook door het geleidelijk aan wegvallen van dierbaren, vrienden en bekenden en zeker voor velen het geen contact meer hebben met collega's. Het gevoel van eenzaamheid is bij vele ouderen levensgroot aanwezig.
Iedereen heeft wel eens de behoefte aan momenten van eenzaamheid, maar er zijn toch maar heel weinig mensen die bewust naar permanente eenzaamheid zoeken. Vaak zijn zij niet meer in staat door ziekte, invaliditeit of alleen maar bescheidenheid hun eigen eenzaamheid te doorbreken. En juist die mensen hebben ons hard nodig.
Voor heel veel van onze gepensioneerden is de ANWB een organisatie geweest waarvoor het prettig was te werken en wie ervaring heeft met andere werkgevers kan dat veelal nog eens bevestigen. Als mensen ouder worden krijgen ze steeds meer verleden en steeds minder toekomst. Het hernieuwde contact met vroegere collega's, als je zelf niet meer in staat bent dat contact te maken, kan daardoor heel veel betekenen en juist dat gevoel van eenzaamheid, het in de steek te zijn gelaten door je omgeving, een beetje wegnemen. Het kost wat tijd, maar als je daarmee andere mensen kan helpen, geeft dat heel veel voldoening.
Dit helpen kunnen wij niet alleen aan de regio-contactpersonen overlaten; zij kunnen ook niet alle gevallen, waar iets aan te doen is, signaleren. Mocht u zo'n geval tegen komen of van horen: neem dan in ieder geval contact op met onze regio-contactpersonen. Samen kunt u wellicht een oplossing vinden. De namen van onze regio-contactpersonen vindt u elders in deze Buitenband. Het zou een goede zaak zijn als wij ons hier voor de komende feestdagen eens op bezinnen, maar liever nog wat aan doen. Of tenminste het als een goed voornemen voor het nieuwe jaar aanvaarden.
Ik wens u al het goede voor Kerstmis en het Nieuwe Jaar.

Ruud Olland

pensioenfonds ANWB

Naar aanleiding van de berichtgeving in de media over de pensioenfondsen in het algemeen, de informatie aan personeelsleden en gepensioneerden van de ANWB, en het overleg van de hoofddirecteur van de ANWB, de heer Van Woerkom, met het bestuur van de VG-ANWB werd door de heer Van Woerkom het volgende vastgelegd in de brief van 14 oktober 2002 aan de voorzitter van de VG-ANWB.

▶ Vereniging van Gepensioneerden
t.a.v. de voorzitter de heer ir. R.C. Olland
V Ommerenlaan 38
2243 CE WASSENAAR

▶ Geachte heer Olland,

Ongetwijfeld heeft u in de afgelopen weken de berichtgevingen in de media gevolgd over de aanhoudende beursmalaise en de gevolgen hiervan voor de financiële positie van een groot aantal pensioenfondsen in Nederland.
Ook het Pensioenfonds ANWB heeft de waarde van haar aandelenbezit zien dalen.
De financiële positie van het fonds geeft op dit moment, mede door de extra dotatie van 16 miljoen gulden door de ANWB B.V., geen reden tot grote ongerustheid. Een feit is wel dat het enige tijd zal duren voordat de waarde van de bezittingen weer op het oude niveau is. Hoewel een verdere daling van het aandelenbezit niet is te verwachten, beraadt het bestuur zich hoe met de huidige situatie moet worden omgegaan. Tegen deze achtergrond en ter voorkoming van misverstanden hecht het bestuur eraan de Vereniging van Gepensioneerden erop te attenderen dat het fonds geen onvoorwaardelijke verplichting tot indexering van de ingegane pensioenuitkeringen heeft.

w.g. Mr. G.H.N.L. van Woerkom
Voorzitter Het Pensioenfonds voor het personeel van de ANWB.

Jaarlijkse vergadering van de regiocontactpersonen 2002

Op vrijdag 11 oktober was het voor een flink aantal van onze leden en het bestuur vroeg opstaan geblazen. Het was de dag dat de jaarlijkse vergadering plaats vond van de regiocontactpersonen. Gelukkig was het prima najaarsweer, het zonnetje scheen, betrekkelijk weinig files, het tijdstip van aanvang ook weer niet te vroeg en de locatie in het midden van het land "de Biltsche Hoek" op de Utrechtse Heuvelrug.

En aan het eind stond een heerlijke kop koffie gereed en konden de handen worden geschud van veel oude bekenden. Hoewel de opkomst van het aantal mensen eigenlijk wel een beetje tegen viel. Maar velen hadden helaas om allerlei redenen moeten afzeggen. Het bestuur was nagenoeg geheel aanwezig met uiteraard een aantal nieuwe gezichten, gekozen bij de vorige algemene ledenvergadering.

Voorzitter Ruud Olland opende om 10.30 uur de vergadering, waarbij hij het belang benadrukte van deze organisatie, het helpen van individuele leden met problemen.

Dat dit niet gemakkelijk is bleek wel uit de vele opmerkingen en vragen, waarop vaak weer een levendige discussie ontstond.
Vragen zoals hoe kom je te weten of een collega in jouw regio problemen heeft en wil hij of zij daarbij geholpen worden? Moet je zelf initiatief nemen en hoe doe je dat en wanneer?

Ook al zijn het oud-collega's van je, dat wil nog niet zeggen dat je elkaar kent. En om te helpen een probleem op te lossen, zal er toch een basis van vertrouwen moeten zijn om hierover te kunnen praten. Conclusie was wel, als je wilt helpen of als je geholpen wilt worden, dan moet er gecommuniceerd worden.

Op dit soort vragen kon mevrouw Maas ook niet altijd een passend antwoord geven. Mevrouw Maas die zeer betrokken is bij het werk van De Zonnebloem, hield een inleiding over zieken- en ouderenbezoek door vrijwilligers.
Zowel De Zonnebloem als onze organisatie van regiocontactpersonen hebben als middel om te helpen: het onderhouden van individueel contact met ouderen. Belangrijk element hierbij is volgens haar de onderkenning van het proces van isolement, niet alleen door minder mensen om je heen, maar vaak ook door een proces van steeds meer naar binnen gericht denken. In dat proces betekenen buitenstaanders vaak veel voor betrokkene, wat zelfs uit kan groeien tot een vertrouwensrelatie.
De discussie die hierop volgde ging met name over de overeenkomsten maar meer nog over de verschillen tussen de activiteiten en de omstandigheden waaronder deze worden uitgevoerd.
Omdat De Zonnebloem haar vrijwilligers een training geeft, werd de suggestie geopperd of dat ook niet iets zou kunnen zijn voor onze regiocontactpersonen. Het bestuur zal hieraan aan-

dacht besteden en bij De Zonnebloem informeren naar de mogelijkheden.

Van groot belang is tevens dat de leden op de hoogte zijn wie in hun regio het aanspreekpunt is en wat de regiocontactpersoon voor hen kan betekenen.

Een publicatie van een soort "smoelenboek" in de Buitenband, zoals dat al eens een keer eerder gedaan is, verdient volgens velen aanbeveling. In dit verband kwam ook aan de orde de grootte van de regio's, die in een aantal gevallen - qua inwonende leden - op de grens van het nog te behandelen liggen. (Binnenkort verschijnt een nieuw ledenboekje.)

In het vervolg van de vergadering kwamen daarna nog een aantal praktische problemen aan de orde, variërend van het ontwikkelen van een eigen Webpagina tot zaken het pensioen en de zorgverzekering betreffend.
Het bestuur zal de relevante punten uit deze vergadering, maar ook die gemaakt zijn tijdens de laatste algemene ledenvergadering, in het periodieke overleg met de hoofddirectie van de ANWB aan de orde stellen.

Na afloop van de vergadering werd tijdens een goed verzorgde lunch, zoals dat meestal gaat, het een en ander nog eens dunnetjes over gedaan, maar werden er ook herinneringen opgehaald uit de goede oude tijd.
Zie ook de overwegingen van onze voorzitter op pagina 4 en 5 van deze BUITENBAND.

Wim de Graaf

Vereniging van gepensioneerden ANWB

Ontstaan van de VG
De VG is opgericht in 1979, naar aanleiding van
- enerzijds de wens van de gepensioneerde werknemers om hun belangen centraal te laten behartigen en tevens om de onderlinge band te continueren,
- anderzijds de wens van de ANWB om in zaken die de gepensioneerden aangaan een duidelijk aanspreekpunt te hebben.

Doelstellingen van de VG
1. bevorderen en instandhouden van contacten tussen leden onderling
2. behartigen van de belangen van leden
3. bevorderen van contacten met de ANWB

Middelen om doelstellingen te bereiken:
ad 1. – Organiseren van landelijke/regionale bijeenkomsten;
– In 1999 is een netwerk van contactpersonen opgezet voor het onderhouden van contacten in de regio's.
ad 2. – Belangenbehartiging kan zijn: contact opnemen met personen of instanties naar aanleiding van vragen die door leden worden voorgelegd;
En ook: in gevallen van aan het licht gekomen ernstige financiële of andere problemen van een lid, via een vertrouwenspersoon binnen de VG, de hulp inroepen van Bedrijfs Maatschappelijk Werk; deze hulp geldt óók voor niet-leden.
De belangenbehartiging omvat ook vertegenwoordiging in de Adviesraad van het Pensioenfonds van de ANWB en in het bestuur van het Sociaal Fonds;
Voorts: d.m.v. lidmaatschap van de NVOG (Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden), door afvaardiging van leden in NVOG-commissies.
ad 3. – Regelmatig contact tussen bestuur en directie ANWB, en samenwerking met anderen binnen ANWB.
ad 4. – Uitgave van het kwartaalblad de BUITENBAND voor alle leden.

Financiën:
Geldmiddelen komen in hoofdzaak uit
- contributie en donaties
- subsidies van ANWB

REGIO-CONTACTPERSONEN VG-ANWB

Regio:	Naam:	Tel.:
01	Dona A.C.	023 - 5614771
02	Groet W.	023 - 5615705
03	Houtzager A.B.	071 - 5616974
04	Koos van Drunen is vervangen door:	
	Prins P.	071 - 5311617
05	Pijl C.A. van der	010 - 5212137
06	Brehler Mw. H.	070 - 3938179
07	Boetekees F.W.M.	0172 - 470629
08	Bosch D.P.	070 - 3633366
09	Joop Hamerslag is vervangen door:	
	Beer J. de	070 - 3686853
10	Borsje Mw, G.N.	070 - 3837766
11	Mensink W.	070 - 3475733
12	Paardekooper Mw. L.	070 - 5112802
13	Eijsackers Mw. J.R.M.	079 - 3518655
14	Vacature, is mogelijk met drie weken ingevuld door nieuwe regio contactpersoon.	
15	Kuper J.H.	030 - 6065326
16	Brouwer J.W.	0348 - 471501
17	Geleijnse J.M.	0111 - 415248
18	Vroomans J.G.J.	035 - 6098391
19A	Dankers Mw. A.A.M.	040 - 2522170
19B	Dikmans H.P.	0161 - 411480
20	Smulders H.C.	040 - 2856064
21	Corbey G.H.M.T.	0475 - 462547
22	Weerd G.J. de	0318 - 614805
23	Kokkelkoren Mw. G.M.	038 - 4532544
24	Nool T.J.	0153 - 631140
25	Akker M. van den	050 - 3092444

U kunt zich rechtstreeks wenden tot de contactpersoon in uw regio.
Gepensioneerden zijn natuurlijk ook wel eens "even niet thuis" of op vakantie.
Bas Schefferlie, lid van ons bestuur, is tevens de coördinator van ons "korps" regio-contactpersonen.
Adres: Leeuwerik 15, 3191 DL Hoogvliet, tel. 010 - 438 41 18, e-mail: bas.scheff@zonnet.nl.

Het nieuwe erfrecht vanaf 1 januari 2003

Op 1 januari 2003 wordt het nieuwe erfrecht van kracht. De laatste belangrijke wijziging dateert uit 1923. Toen bepaalde de wetgever dat ook de langstlevende echtgenoot erfgenaam werd. Tot die tijd erfden alleen de kinderen. Een testament dat vóór 1 januari 2003 is gemaakt behoudt ook vanaf die datum zijn werking. Samengevat:

Langstlevende en kinderen

De langstlevende partner krijgt de beschikking over de gehele erfenis. Hij of zij mag zoals dat heet "ongestoord voortleven". De kinderen erven een vordering op de langstlevende. Deze vordering is pas opeisbaar als de langstlevende is overleden. Het nieuwe erfrecht laat situaties van vóór 1 januari onberoerd.

- Als de langstlevende hertrouwt, mag ook de nieuwe partner ongestoord voortleven. De kinderen krijgen opnieuw alleen een vordering.
- Is de langstlevende opnieuw getrouwd en overlijdt deze, dan is alleen het erfdeel van de kortstlevende opeisbaar.
- Het erfdeel van de langstlevende is pas opeisbaar als diens nieuwe partner is overleden.
- De kinderen krijgen wilsrechten. Hiermee kunnen ze voorkomen, dat waardevolle erfstukken naar de stiefamilie gaan.
- Het nieuwe erfrecht is alleen voor gehuwden en geregistreerde partners van toepassing. Samenwoners en mensen met een LAT-relatie die elkaar willen laten erven, zullen een testament moeten maken.
- De langstlevende moet eventuele schulden in de erfenis voldoen. Ook moet hij de successierechten van de kinderen betalen.

Het testament

- Bestaande testamenten die vóór 1 januari 2003 zijn gemaakt, behouden hun rechtsgeldigheid volgens het oude recht.
- Met een testament kunt u desgewenst afwijken van de verdeling volgens het wettelijk erfrecht.
- Met een testament kunt u bepalen dat de erfenis buiten de huwelijksgemeenschap van uw kind valt. Uw schoonzoon of -dochter kan dan niet van u erven.
- Het is mogelijk de langstlevende via het testament te onterven. De langstlevende kan hierdoor altijd wel aanspraak maken op een "passend verzorgingsniveau".
- Ook een kind kan onterfd worden, maar hij of zij heeft altijd recht op de legitieme portie. De legitieme portie is in alle gevallen de helft van het eigenlijke erfdeel.
- In het testament kunt u bepalen dat de wilsrechten van de kinderen worden uitgebreid, beperkt of opgeheven.

Erfenis en fiscus

- Gehuwden en geregistreerde partners hebben een vrijstelling van € 467.848.
- Kinderen ouder dan 23 jaar hebben een vrijstelling van € 7996 bij een erfenis tot € 23.987, ouders € 39.978, grootouders en kleinkinderen € 7996, alle anderen € 1732.
- Het kan gunstig zijn om het schenkingsrecht van de begunstigde te betalen. Dit speelt vooral bij derden (bijvoorbeeld neven en nichten).

Meer informatie

De brochure "Voor het leven geregeld" is verkrijgbaar via gemeenten, bibliotheken en Postbus 51. Voor algemene informatie kunt u bellen met de Postbus 51 Infolijn, 0800-8051 (gratis), ma t/m vr 9-21u. Of kijk op www.postbus 51.nl.
U kunt ook terecht bij de Notaristelefoon: 0900-3469393 (0,25 euro per min). Ma t/m vr 9-14u. U kunt daar gratis brochures over de werking van het nieuwe erfrecht aanvragen. Of kijk op www.notaris.nl

nvog Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden

Open brief aan regering en parlement

12 november 2002

De NVOG - de koepel van de verenigingen van gepensioneerden in hun jaarvergadering bijeen - roept de regering en het parlement dringend op de koopkracht van de gepensioneerden met alle ter beschikking staande middelen te beschermen. Gepensioneerden zijn voor het behoud van hun koopkracht - een minimumeis! - volledig afhankelijk van de indexatie van hun pensioeninkomen. En daarom beschouwen zij indexatie als een harde noodzaak en niet als een "extraatje". Dat geldt zowel voor de AOW als voor de aanvullende pensioenen.

Door de sociale partners wordt verkondigd dat de gepensioneerden moeten meebetalen aan het herstel van de dekkingsgraden bij pensioenfondsen, onder het motto: samen uit, samen thuis. Of ook wel: eerlijk delen van de lusten en lasten. De gepensioneerden zijn echter niet mee uit geweest! Zij hebben niet geprofiteerd toen ten aanzien van bepaalde pensioenfondsen (niet de ANWB, red. Buitenband) premies werden kwijtgescholden. Nu die fout moet worden hersteld, wensen de gepensioneerden daarop niet te worden aangesproken. Hoe pijnlijk dat ook is in een moeilijke conjunctuur.

Wel zijn de gepensioneerden bereid om, als eenmaal het evenwicht hersteld is, vanuit de hun toekomende posities in pensioenfondsbesturen en deelnemersraden mee te overleggen over maatregelen om zulke ontsporingen in de toekomst te voorkomen. Daarvoor zijn echter veel hardere afspraken over medezeggenschap nodig dan de sociale partners thans wensen te aanvaarden. Die afspraken moeten ook worden ondersteund door wetgeving, zodanig dat zeker is dat ze worden nageleefd. Een herstel van vertrouwen is anders niet mogelijk.

Bestuur NVOG

De NVOG is de landelijke overkoepelende vereniging van organisaties van gepensioneerden, afkomstig uit het bedrijfsleven, de overheid en maatschappelijke organisaties. De NVOG behartigt de collectieve belangen van de gepensioneerden en hun nagelaten betrekkingen bij de regering en de politieke partijen. De VG-ANWB is lid van de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden.

Bijeen in 2003

Bestuur en leden van de VG-ANWB verwachten u op onze Nieuwjaarsrecepties, de algemene ledenvergadering en de jaarlijkse excursie.

Nieuwjaarsrecepties
Er worden in 2003 vier Nieuwjaarsrecepties gehouden:
- 7 januari (dinsdag) in Den Haag, het hoofdkantoor, museum in de rotonde. Van 15.00-17.00 uur.
- 14 januari (dinsdag) in Assen, bij Van der Valk, motel Assen, Balkenweg 1. Rijdend op de A28-Assen-Groningen, afslag 33. Met openbaar vervoer kunt u vanaf het station Assen het beste een trein-taxi nemen. Van 14.00-16.00 uur.
- 16 januari (donderdag) in De Bilt, bij Van der Valk, motel De Biltsche Hoek, De Holle Bilt 1. Van 14.00-16.00 uur.
- 21 januari (dinsdag) in Eindhoven, Van der Valk motel Aalsterweg 322. Rijdend op de A67, afrit 33 Valkenswaard. Met openbaar vervoer lijn 172 vanaf station Eindhoven. Van 14.00-16.00 uur.

Alle leden ontvangen dezer dagen een persoonlijke uitnodiging

Algemene vergadering
De algemene ledenvergadering wordt gehouden op zaterdag 12 april, bij Van der Valk, motel Bijhorst, Zijdeweg 54, Wassenaar. De vergaderstukken worden u toegezonden. In de BUITENBAND van maart worden de agenda en het jaarverslag 2002 gepubliceerd; deze kunt u meenemen naar de vergadering.

Jaarlijkse excursie
De jaarlijkse dagexcursie wordt gehouden op woensdag 20 augustus. Aan de plannen wordt gewerkt. Alle leden ontvangen thuis de uitnodigingen met informatie. Zie ook de volgende BUITENBANDEN.

Waar een wil is is een weg

- *Somber scenario pensioenfondsen*
- *Ruwe omslag in pensioenfondsfortuin*
- *Tekorten in pensioensector groeien nu rap*
- *Gepensioneerden willen niet opdraaien voor tekort*

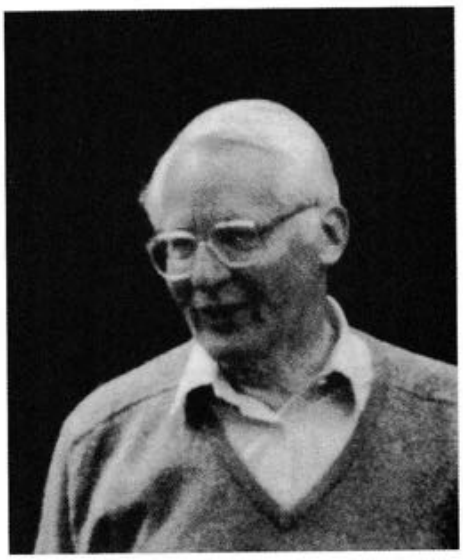

De heer Klein Kranenberg studeerde af in het vak wiskunde met de bijvakken actuariële wetenschappen en economie.

Trad in 1958 in dienst bij Philips en was daar achtereenvolgens:
- actuaris Philips Pensioenfondsen
- adjunct directeur Philips Pensioenfondsen
- actuaris Philips voor buitenlandse Philips pensioenregelingen
- adjunct directeur/hoofd Philips Pensioenbureau

Na pensionering actuarieel adviseur van Industrieel Assurantie Kantoor. Tevens incidenteel adviseur voor diverse ondernemingen en particulieren.

Deze krantenkoppen laten geen enkele twijfel, waar ik het over hebben zal: het dreigend achterwege blijven respectievelijk het beknibbelen op de indexatie van de lopende pensioenen en van de premievrije polisbedragen.

Wanneer het water aan de lippen staat bij een pensioenfonds staat dit fonds een aantal middelen ten dienste om de financiële situatie er weer wat florissanter te laten uitzien. Men kan de premies verhogen, de werkgever kan een extra storting doen, maar men kan ook bezuinigen op uitgaven waartoe men reglementair niet verplicht is. En dan komen we snel bij het indexeren van met name de lopende pensioenen, dat in de meeste pensioenregelingen geen recht is, maar waarover men op zijn hoogst een intentieverklaring in het reglement heeft opgenomen. Of dat indexeren op basis van een prijsindex of loonindex plaats zou moeten vinden is een interessant discussiepunt, maar het gaat mij hier in eerste instantie over het indexeren op zich, wanneer het zoals hierboven geschetst voorwaardelijk is. Dit in tegenstelling tot het indexeren van de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieven, dat reglementair vastligt: het pensioen bedraagt x % van de laatste pensioengrondslag (eindloonregeling) of y % van de pensioengrondslag van ieder jaar met indexatie voor meestal de loonontwikkeling (gemiddeld loon met indexatie).

Bijstellen

We kunnen twee groepen onderscheiden in een pensioenfonds: premiebetalers en uitkeringstrekkers. Van beide zijn de opgebouwde pensioenaanspraken afgefinancierd en het daarmee corresponderende vermogen is derhalve in het pensioenfonds aanwezig; opgebouwd uit in het verleden betaalde premies en de rendementen die met dat geld gemaakt zijn. Dat er door de gepensioneerden ook al geld aan onttrokken is, is hier niet relevant. Vriend (in dit geval heeft dit betrekking op alle gepensioneerden neem ik aan) en vijand (pensioenfondsbestuurders, die in bepaalde gevallen alleen zouden willen korten op de indexatie van de lopende pensioenen) zijn het er dacht ik wel over eens, dat een eindloonregeling/gemiddelde loonregeling met indexatie niet ophoudt bij pensioeningang, maar daarna ook regelmatig bijgesteld moet worden voor loon- of prijsontwikkelingen.

Afspraken maken

De vraag is dan of het billijk is dat de premiebetalers krachtens het reglement hun opgebouwde pensioenaanspraken geïndexeerd krijgen en de uitkeringstrekkers van de goedgunstigheid van de bestuurders afhankelijk zijn. De vraag klemt temeer, omdat in de Pensioen- en Spaarfondsenwet (PSW art. 5 lid 4) staat, dat het bestuur van een pensioenfonds ervoor zorgen moet dat de bij het fonds betrokken deelnemers en gewezen deelnemers zich op evenwichtige wijze door het bestuur vertegenwoordigd voelen. De beantwoording van deze vraag hangt onder andere af van de vraag, in hoeverre de gepensioneerden helpen bij de financiering van de pensioenregeling voor de actieven.

Een eenvoudig voorbeeld: in een pensioenfonds zit een overwaarde van 30%. Er is geen enkele aanleiding om dat anders te verdelen dan pondspondsgewijs. Stel, dat bij de premievaststelling voor de actieven rekening gehouden wordt met de totale overwaarde, dus ook met het gedeelte, dat voor gepensioneerden beschikbaar is. Bijvoorbeeld door een korting te geven op de normale premie, uitgaande van de gehele overwaarde. En in de voorgaande jaren zijn op die manier ook al kortingen gegeven. Nu zou plotseling de indexatie van lopende pensioenen achterwege blijven, omdat de aandelenbeleggingen het wat minder leuk doen. Dan kun je in gemoede toch niet volhouden, dat de gepensioneerden zich op evenwichtige wijze door het bestuur vertegenwoordigd voelen. Dat

bestuur had goede afspraken moeten maken over het ongedaan maken van die kortingen ten faveure van het alsnog indexeren van die pensioenen. Zij zijn er voor om de zwakste partij te beschermen. De actieven komen reglementair toch wel aan hun trekken, onafhankelijk van de gegeven kortingen. En het zou alle besturen die zo de trom roeren over transparantie, sieren als zij dergelijke afspraken, zo zij er zijn, zouden publiceren.

Maar het probleem blijft niet beperkt tot het al dan niet geven van kortingen. De laatste jaren zijn steeds meer stemmen opgegaan om hogere rendementen te halen door risicovoller te financieren. "Meer risico's meer rendement", was de slogan. Maar inherent aan meer risico's is ook een grotere kans om in de gevarenzône terecht te komen. En als de gepensioneerden in de jaren van de hogere rendementen niets extra's krijgen - terwijl zij in de jaren waarin het pensioenfonds negatief komt te staan, daarvoor wel moeten bloeden - betalen zij en zij uiteindelijk alleen de prijs voor deze robuuste financiering. En dat is om met Calimero te spreken niet eerlijk.

Aanspraak op pensioen

Tenslotte is er nog een facet, waaraan mijns inziens niet voldoende aandacht geschonken wordt. Midden jaren zestig verscheen er een brochure van het VNO, genaamd "Pensioenkosten zijn arbeidskosten", met de bedoeling om de toen sterk stijgende financieringskosten van de inmiddels populair geworden eindloonsystemen in de besteding van de loonruimte te betrekken. Naar ik me herinneren kan is dat toen ook aardig gelukt. Maar het bracht tevens mede, dat de kreet "pensioen is uitgesteld loon" meer aandacht kreeg en zelfs leidde tot uitspraken over de historische vergissing van de vakbonden om werkgeversbestuursleden in de besturen van de pensioenfondsen te accepteren. Het was toch alleen maar geld van de werknemers. De mening van vele anderen was echter, dat het weliswaar uitgesteld loon was, maar met een bepaalde bestemming, namelijk het uitkeren van pensioenen. Er was dus geen aanspraak op geld, maar op een pensioen. Deze aanspraak op pensioen had echter een wat steviger onderbouwing nodig, toen de bedrijven hun werknemers gingen verplichten deelnemer te worden van het pensioenfonds. Daarmede ontstond een morele verplichting voor de werkgever om deze gedwongen besteding van het loon in elk geval niet door inflatie te laten uithollen. En dat is een argument te meer om in tijden, waarin forse premiekortingen aan de werkgever zijn toegekend (om nog maar niet te spreken van restituties van fondskapitaal), harde afspraken te maken over tenminste de waardevastheid van de lopende pensioenen.

Verbetering van de reglementaire bepalingen voor de gepensioneerden ten aanzien van de indexatie is een rechtvaardige zaak. En heeft een hoge prioriteit. Dan is het de moeite waard om je daarvoor sterk te maken.

Bovendien is het ook in het belang van de actieven, die immers toekomstige gepensioneerden zijn.

Maar nu komt het cruciale punt. Als je daarover spreekt zijn velen het in grote lijnen met je eens, maar . . . de Pensioen- en Verzekeringskamer (PVK) zou dermate hoge eisen aan het daarvoor vereiste pensioenvermogen stellen, dat dat prohibitief is. Als je ziet met welke inventieve oplossingen de pensioenwereld in ons land allerhande problemen te lijf is gegaan zou daar ook een fraaie oplossing voor te vinden moeten zijn. Waar een wil is is een weg! En dan staat mij voor ogen de oplossing die indertijd werd gekozen voor het indexeren van de pensioenaanspraken van de slapers: de wet Nijpels Groenman (1992). Als je gepensioneerden een toeslag op hun pensioenen geeft dan dien je ook overeenkomstige toeslagen op de premievrije aanspraken van de slapers te geven (PSW art. 8 lid 4).

Niet meer pensioenvermogen nodig, want desnoods geef je ieder wat minder. Leg je diezelfde link met de indexatie van de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieven, dan zou ook hier geen extra pensioenvermogen nodig zijn. Het zou inhouden, dat: als je de opgebouwde aanspraken voor een bepaald percentage van de collectieve loonontwikkeling of anderszins in enig jaar verhoogt dan dien je de lopende pensioenen met datzelfde percentage van tenminste de prijsontwikkeling te verhogen.

Eventueel met beperkingen voor het geval, dat de loonontwikkeling bij de prijsstijging achterblijft. Ik besef, dat het een ingreep is op bestaande toezeggingen. Maar we praten nu al jaren over verbetering van de reglementaire rechten met betrekking tot indexatie voor de gepensioneerden en ondanks prudente financiering, robuuste dekkingsgraden en transparante communicatie schieten we nog maar weinig op.

Ik ben er van overtuigd, dat verbetering van de reglementaire bepalingen voor de gepensioneerden ten aanzien van de indexatie een rechtvaardige zaak is en een hoge prioriteit heeft. Dan is het de moeite waard om je daarvoor sterk te maken.
Bovendien is het ook in het belang van de actieven, die immers toekomstige gepensioneerden zijn. Om met voormalig staatssecretaris Hoogervorst te spreken: "Het is evident in het belang van werknemers dat er een goede indexeringsregeling is".

Rest mij nog de opmerking, dat menig pensioenfonds bij het toekennen van premiekortingen wellicht goede afspraken gemaakt heeft over indexaties, maar dat daarover zo weinig naar buiten komt. Misschien zou veel twijfel bij de gepensioneerden weggenomen kunnen worden, indien daar volledig opening van zaken over gegeven werd. Maar het goed in de reglementen opnemen geniet nog altijd verre de voorkeur.

Drs W. Klein Kranenberg

ANWB Kruiswoordpuzzel

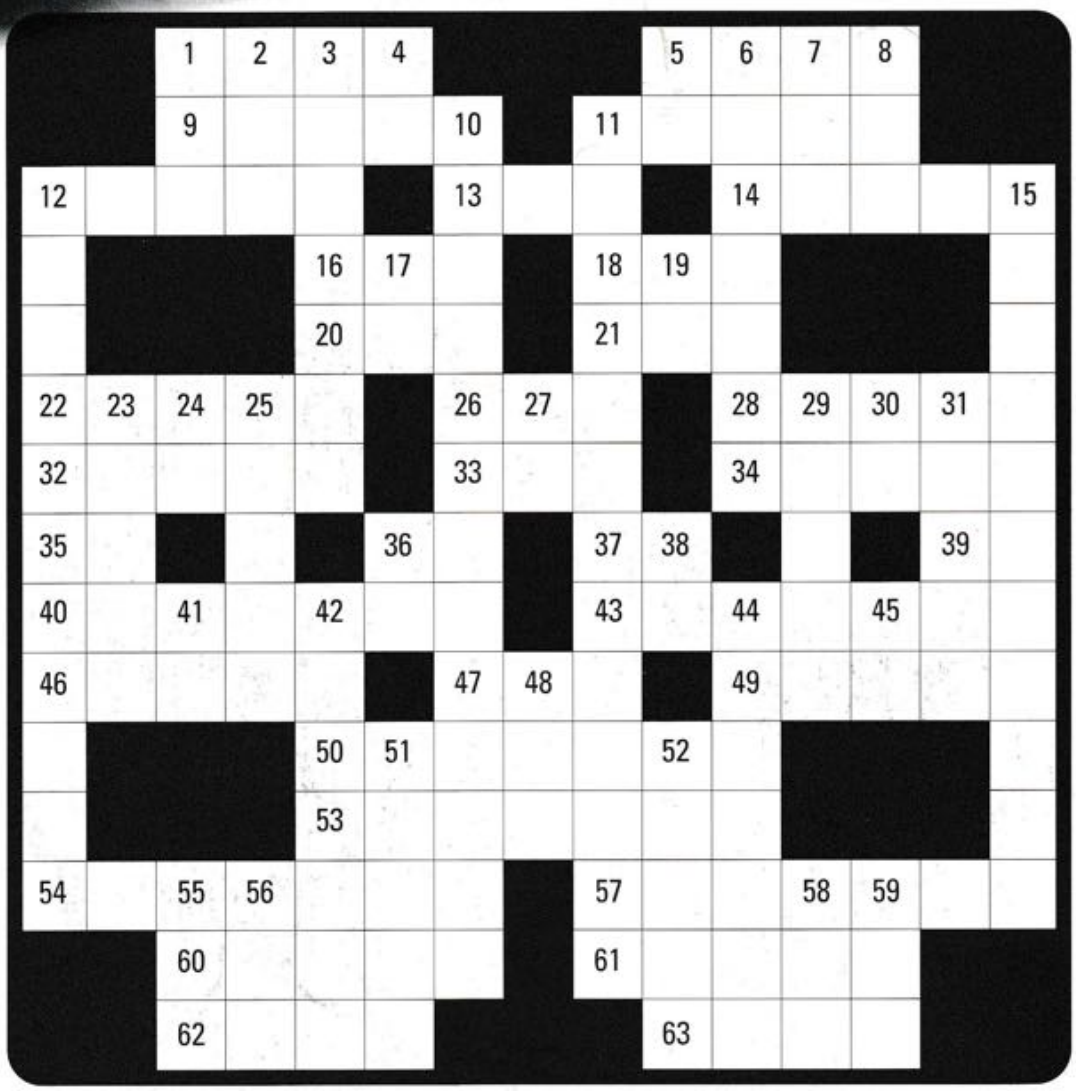

5	34	62	2	8	17	12

Copyright TOPP Software 1991.

Horizontaal

1. Part.
5. Bijbelse figuur.
9. Reptiel.
11. Planeet.
12. Bedovertrek.
13. Eenheid van tijd.
14. Kregelig.
16. Scheepstouw.
18. Opening.
20. Inkasseert.
21. Voorzetsel.
22. Joods geestelijke.
26. Rivier in Duitsland.
28. Voedingsstof.
32. Heldendicht.
33. Meisjesnaam.
34. Bontsoort.
35. Gewicht (afk.).
36. Voorzetsel.
37. Deel van de bijbel (afk.).
39. Motorrace (afk.).
40. Plaats in Pakistan.
43. Machine.
46. Plant.
47. Groente.
49. Zuivere.
50. Wijziging.
53. Silhouet.
54. Cliché voor de boekdruk.
57. Heldendichten.
60. Forum.
61. Muziekterm.
62. Groot in het spaans.
63. Pak.

Verticaal

1. Insect.
2. Plaats in Nederland.
3. Uitgaven.
4. Frans lidwoord.
5. Rivier in Nederland.
6. Europeanen.
7. Plaats in Nederland.
8. Maagdeel van een koe.
10. Vuistwapen.
11. Redenen.
12. Angstig.
15. Onlangs.
17. Frans lidwoord.
19. Tandeloos zoogdier.
23. Engelse componist.
24. Voorvoegsel.
25. Loods.
27. Vogelproduct.
29. Europeaanse.
30. Wereldrecord (afk.).
31. Raken.
36. Uitroep.
38. Tegenover (afk.).
41. Romeinse rijk (afk.).
42. Plaats in Brazilië.
44. Beste theaterplaats.
45. Scheikundig element (afk.).
48. Niet moedig.
51. Kruiken.
52. Bomen.
55. Brandstof (afk.).
56. Verenigde Arabische republiek (afk.).
58. Meisjesnaam.
59. Bijbelse figuur.

Oplossingen vóór 1 februari naar:
Carolijn Jongsma,
Van Kijfhoeklaan 46,
2597 TD Den Haag.

Oplossing

Oplossing kruiswoordpuzzel september 2002.
Trefwoord: Pantalon.

Horizontaal

1. straten; 7. feesten; 13. te; 14. racefiets; 16. na; 17. gil; 18. ea; 20. betekenis; 24. er; 25. panelen; 26. seeland; 27. el; 28. est; 29. ski; 30. fe; 31. naar; 33. st; 35. ot; 36. plan; 38. cr; 39. am; 40. thee; 42. ar; 43. re; 45. apin; 47. at; 48. dia; 50. la; 51. sinatra; 53. buidels; 55. tg; 56. madeleine; 58. el; 59. gijn; 60. rm; 62. cilinders; 66. ma; 67. servaas; 68. eiermijn.

Verticaal

1. strepen; 2. te; 3. ar; 4. tafels; 5. ec; 6. negen; 7. files; 8. ee; 9. ethiek; 10. ss; 11. en; 12. naarden; 15. fik; 19. aalachtig; 20. beer; 21. tets; 22. nest; 23. slip; 24. enfamille; 32. are; 34. tor; 35. oer; 37. lap; 40. tasters; 41. edam; 42. aard; 44. etui; 45. agde; 46. naslaan; 49. italia; 52. aegis; 53. bende; 54. indre; 57. lijn; 61. me; 62. cv; 63. la; 64. ei; 65. sr; 66. mij.

Bij loting werd winnaar, en ontving de cadeaubon: H.Ch. de Vries te Zoetermeer.